

Bilaga B Översiktlig processkarta för ekonomiadministration av Mittskåne Vattens ekonomiska transaktioner

Författad av Mattias Haraldsson, Ekonomihögskolan i Lund.

Allmänt om processkartan

Processkartan syftar till att översiktligt visa hur Mittskåne Vattens transaktioner med omvärlden, dvs. leverantörs- och kundfakturor, kan hanteras mot bakgrund av att vattentjänstlagens krav på särredovisning av huvudmannen, vilket är Höör respektive Hörby kommun. Följande kvaliteter syftar strukturen att leva upp till:

- Säkerställa en särredovisning av VA-kollektiven (Höör och Hörby).
- Prioritera Mittskåne Vattens samt dess nämnds möjlighet till löpande planering och uppföljning.
- Samordna processerna så långt det är möjligt till Mittskåne Vatten för att säkerställa så god kontroll och kontinuitet som möjligt.

Avgränsning: Processbeskrivningen redogör för förslag på de huvudsakliga delarna av processerna. Förslaget innehåller inte detaljerade rutiner och exakta konton m.m.

Upplägg för uppföljningsrutin

Med föreslaget ekonomiadministrativt upplägg kan tjänstemannaorganisationen (Mittskåne Vatten) löpande följa upp alla väsentliga drift och investeringsutgifter i Höörs kommuns ekonomisystem. Vid uppföljning av intäkter och kostnader (tillgångar och skulder) samt rapportering till nämnd och respektive kommunstyrelse måste rapporterna tas ut från respektive kommuns ekonomisystem. Det är endast där den fullständiga redovisningen finns. För detta krävs en effektiv vidarefakturerings från Höör till Hörby, samt att ansvariga ekonomer har access till respektive ekonomisystem. Detta för att kunna stämma av, ta fram rapporter och täcka upp för varandra.

Sammanfattning avseende fakturering, likviditet och intäkter¹

Föreliggande förslag innebär att all fakturering, avstämning och uppföljning (inklusive inkassoärenden) för VA-kollektiv Höör och VA-kollektiv Hörby sköts av Mittskåne Vatten (kundservice). Alla inbetalningar sker till Mittskåne Vatten (Höörs kommun) och stäms av, men likviditet som tillhör VA-kollektiv Hörby överförs från Höör till Hörby månadsvis. Själva intäktsredovisningen sker i respektive kommun baserat på bokföringsfil.

Sammanfattning avseende leverantörsfakturor för investering och drift²

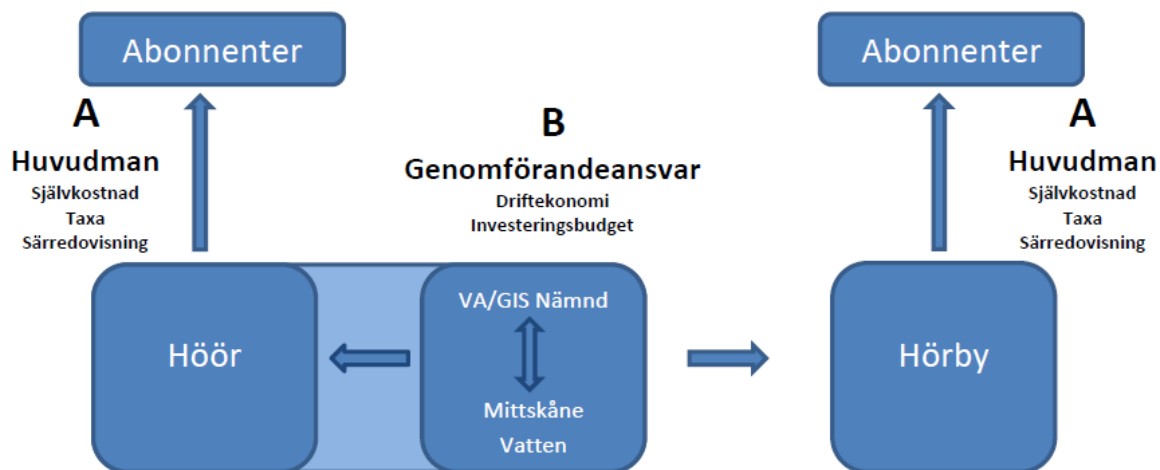
Föreliggande förslag innebär att alla leverantörsfakturor (i princip) för VA-kollektiv Höör och VA-kollektiv Hörby ska tas emot, stämmas av och redovisas hos Mittskåne Vatten. Operativa tjänster (drift och investering) som utförs av Hörby kommun åt Mittskåne Vatten efter beställning faktureras Mittskåne Vatten. Alla leverantörsfakturor som avser Hörby VA-kollektiv redovisas som kostnader i Höörs kommun, men kodas som investeringsfakturor eller driftfakturor. Kostnaderna vidarefaktureras månadsvis från Höörs kommun till Hörby kommun. I vidarefaktureringen ingår också kostnader som uppstått inom Mittskåne Vatten men som avser VA-kollektiv Hörby. Vidarefakturerade kostnader som avser investeringsprojekt anläggningsredovisas i Hörby kommun och de som avser drift redovisas som kostnader efter slag. Förslaget innebär att det i stort sett är avskrivningskostnader, finansiella kostnader (ränta) och fördelade gemensamma kostnader som redovisas direkt på VA-verksamheten i Hörby kommun.

¹ Liknande upplägg finns hos NSVA (Nordvästra Skånes Vatten och Avlopp) som fakturerar åt sex kommuner och HEM (Halmstads Energi och Miljö AB) som fakturerar åt Halmstad och Laholm.

² Liknande upplägg finns hos Halmstads kommun gentemot Laholms kommun och hos NSVA (Nordvästra Skånes Vatten och Avlopp) som utför VA-tjänster åt sex kommuner.

Översiktlig bild över ekonomisk särredovisning och ekonomisk uppföljning

Bilden nedan visar en översiktlig bild över hur kravet på särredovisning och nämndens uppföljningsansvar förhåller sig till vattentjänstlagen och nämndens uppdrag.

A: Ekonomiska huvudmannaskapet

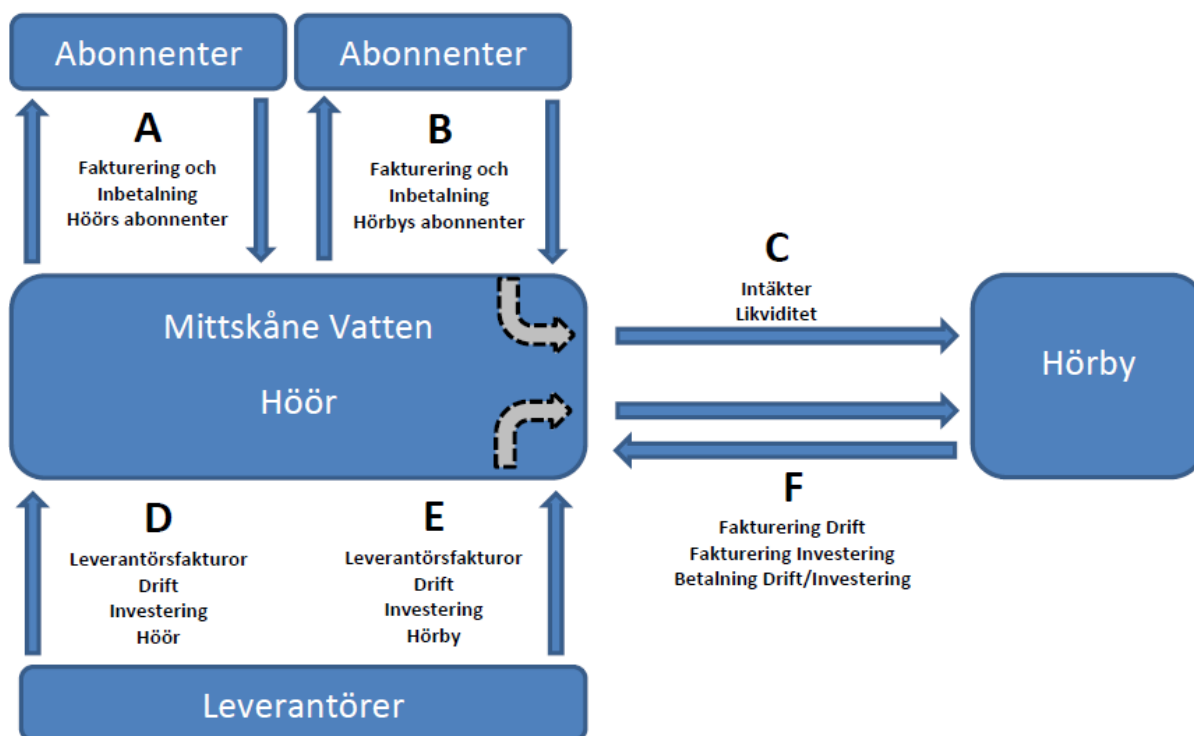
VA-verksamhet ska genomföras enligt självkostnadsprincipen och helt eller delvis finansieras av taxor som beslutas av kommunfullmäktige (vattentjänstlagen). För att säkerställa abonnenternas möjlighet att följa upp avgiftsuttaget mot självkostnadsprincipen, finns det ett formulerat krav på särredovisning i vattentjänstlagen (50§, Lagen om allmänna vattentjänster). Kravet innebär att VA-verksamheten ska särredovisas genom en egen resultat- och balansräkning. Särredovisningen ska upprättas och fastställas av huvudmannen samt finnas tillgänglig för fastighetsägarna. Huvudmannens huvudsakliga ekonomiska ansvar gentemot abonnenterna är således självkostnad, taxa och särredovisning. *En särredovisning måste mot denna bakgrund upprättas i Höör och Hörby. Det innebär också att uppföljning av intäkter och kostnader samt tillgångar och skulder måste göras i respektive kommuns ekonomisystem.*

B: Nämndens ekonomiska genomförande- och uppföljningsansvar

Enligt avtal och reglemente ska nämnden och dess förvaltningsorganisation (Mittskåne Vatten) genomföra va-verksamheten vilket utifrån ett ekonomiskt perspektiv innebär att debitera och driva in anläggnings- och brukningsavgifter, genomföra effektiv drift och underhåll av befintliga anläggningar samt genomföra investeringar i enlighet med budget. De ekonomiska ramar som finns är beslutade taxor samt budget för investering och drift, vilka alla är fullmäktigebeslut i respektive kommun. I grunden har således nämnden ett genomförandeuppdrag, vilket innebär att genomföra verksamheten effektivt utifrån lagar, mål och ekonomi (budgetar, taxan etc.). *Det gör att det finns ett behov av ändmålsenlig uppföljning till nämnden (drift och investering) och dels att tjänstemannaorganisationen effektivt kan följa upp den löpande ekonomin (inkomster och utgifter) inom sina ansvarsområden och projekt. Vidare ska nämnden kunna rapportera genomförandeuppdraget till respektive kommunstyrelse/kommunfullmäktige.* Däremot är nämnden inte direkt särredovisningsansvarig gentemot abonnenterna. Det är respektive kommunfullmäktige. Indirekt torde dock nämnden/Mittskåne Vatten vara den organisation som arbetar fram särredovisningsrapporten till respektive kommunstyrelse/kommunfullmäktige.

Översiktlig processkarta

Bilden nedan visar en översiktlig processkarta för hanteringen av kund- och leverantörsfakturor samt redovisningen av kostnader och intäkter. "Pilarna" förklaras i punktform.

Fakturering, intäkter och likviditet

Allmänt:

- All fakturering, avstämning och uppföljning (inklusive inkassoärenden) för Höör och Hörby sköts av Mittskåne Vatten (kundservice).
- Intäkter redovisas i respektive kommun.
- Likviditet som tillhör Hörby VA-kollektiv överförs från Höör till Hörby månadsvis.

A och B: Fakturering och inbetalning

Bankgiro och likvidkonto

- Höörs VA-kollektiv har eget bankgiro nr.
- Hörbys VA-kollektiv har eget bankgiro nr.
- Alla betalningar för Höörs VA-kollektiv sker till särskilt likvidkonto i Höörs kommun avsett för Höörs abonnenter: VA-konto (Höör).
- Alla betalningar för Hörbys VA-kollektiv sker till särskilt likvidkonto i Höörs kommun avsett för Hörbys abonnenter: VA-konto (Hörby) (Även Hörby kommun har ett särskilt likvidkonto för VA).

Brukningsavgifter:

- Fakturering sker kvartalsvis. Gäller Höör och Hörby.
- Särskild databas för Höör (EDP Future Höör) och en för Hörby (EDP Future Hörby).
- Fil för Höör respektive Hörby skickas till IDATA för fakturering.

Anslutningsavgifter:

- Debitering av anslutningsavgiften sker när förbindelsepunkten meddelats till brukaren. Gäller Höör och Hörby.
- Fakturering sker löpande månadsvis. Gäller Höör och Hörby.
- Debiteringsunderlaget (blankett) skapas av kundservice och atteras av VA-chef. Gäller Höör och Hörby.
- Underlag för Höör resp Hörby faktureras manuellt av kundservice.

C: Intäkter och likviditet

Intäkter

- Bokföringsfil skapas månadsvis (underlag för intäkter) som skickas till Höör (internt) respektive Hörby.
- Bokföringsfilen bör innehålla specifikation av ej momspliktiga intäkter (påminnelseavgifter etc.), momspliktiga intäkter (olika bruksavgifter och anslutningsavgifter), MOMS samt upplupna poster (t.ex. ränteintäkter).
- Bokföringsfilen bör innehålla uppgifter om ev. osäkra fordringar och ev. kundförluster.

Likviditet

- VA-kollektiv Höör har ett eget likviditetskonto, VA-konto (Höör) och erhåller intäktsränta.
- VA-kollektiv Hörby har ett eget likviditetskonto, VA-konto (Hörby) i Höör och erhåller intäktsränta. VA-kollektiv Hörby har ytterligare ett likviditetskonto i Hörby och erhåller intäktsränta även på detta konto.
- Avseende VA-kollektiv Hörby sker i samband med månadsskifte en överföring till Hörby kommun av de medel som influtit under månaden (bokfört hos banken sista redovisningsdagen på månaden). Överföringen sker således från VA-konto (Hörby) i Höörs kommun till VA-kontot i Hörby kommun.

Redovisning i Höör avseende bruks- och anslutningsavgifter för VA-kollektiv Höör

- Avseende VA-kollektiv Höör redovisas bruksavgifter genom Kundfordringar (innan betalning), Kassa (vid betalning) och konto för Intäkter.
- Avseende VA-kollektiv Höör redovisas anslutningsavgifter genom Kundfordringar (innan betalning), Kassa (vid betalning), Förutbetalda intäkter (skuld) samt konto för Intäkter. Periodisering sker utifrån fastställd redovisningsprincip samt med hjälp av anläggningsregistret.

Redovisning i Höör avseende bruks- och anslutningsavgifter för VA-kollektiv Hörby

- Avseende VA-kollektiv Hörby redovisas bruksavgifter genom Kundfordringar (innan betalning), Kassa (vid betalning) och konto för Skuld (avräkningskonto).

För att hantera faktureringen av avgifter för Hörby kommuns räkning i redovisningen i Höörs kommun behövs i princip tre konton. Kundfordringar (VA-Hörby), Kassa: VA-konto (Hörby) och ett avräkningskonto på balansräkningens skuldsida, Avräkningskonto VA-Hörby (247*). Summan av dessa tre konton ska alltid vara noll.

Observera att utgående MOMS avseende VA-Hörby ska redovisas och betalas av Hörby kommun. Kundfaktureringen bokförs således inklusive MOMS på avräkningskontot (alternativt särredovisas på ett annat avräkningskonto).

Redovisning i Hörby avseende likviditet, bruks- och anslutningsavgifter

- Avseende bruksavgifter för VA-kollektiv Hörby bokförs de på Intäktskonto i Hörby baserat på bokföringsfil från faktureringen (se ovan) med ett avräkningskonto på tillgångssidan som motkonto.

- Avseende anslutningsavgifter för VA-kollektiv Hörby bokförs de på konto för Intäkter och Förutbetalda intäkter med ett avräkningskonto på tillgångssidan som motkonto. Periodisering sker utifrån fastställd redovisningsprincip samt med hjälp av anläggningsregistret.
- Avseende likviditetsöverföringen från Höör till Hörby redovisas den mot konto för Kassa (VA-kontot) med avräkningskonto på tillgångssidan som motkonto.

För att hantera redovisningen av intäkter i Hörby kommun behövs i princip konto för Intäkter (specificerat för olika slag av intäkter), balanskonto för Förutbetalda intäkter, konto för Kassa (VA-kontot) samt ett avräkningskonto för VA på tillgångssidan t.ex. Upplupna VA-avgifter (175*).

Leverantörsfakturor för drift och investeringar

Allmänt:

- Alla leverantörsfakturor (i princip) för VA-kollektiv Höör och VA-kollektiv Hörby ska tas emot, stämmas av och redovisas hos Mittskåne Vatten.
- Alla kostnader som uppstår hos Mittskåne Vatten (och Höörs kommun) som avser VA-kollektiv Hörby vidarefaktureras.
- Alla operativa tjänster (drift och investering) som utförs av Hörby kommun åt Mittskåne Vatten faktureras Mittskåne Vatten (arbetet ”beställs” av Mittskåne Vatten).
- Kostnader som direkt redovisas på VA-kollektiv Hörby i Hörby kommun ska minimeras och i princip bara vara overheadkostnader, avskrivningar och ränta (mindre kostnader/intäkter kan naturligtvis förekomma t.ex. försäkring/banktjänster/ränteintäkter).

D och E: Driftfakturor och Investeringsfakturor

Hantering leverantörsfakturor Höörs VA-kollektiv

- Gransknings- och beslutsattesteras inom Mittskåne Vatten. Vid attestering och kontering sker bedömning om det är en investeringsfaktura eller driftfaktura.
- Driftfakturor redovisas som Leverantörsskulder (innan betalning), Kassa (vid betalning) samt konto för Kostnader med tilläggande kodning för VA-kollektiv Höör (72*).
- Investeringsfakturor redovisas som Leverantörsskulder (innan betalning), Kassa (vid betalning) samt konto för Pågående investering. Aktivering sker vid ibrukttagande.

Hantering leverantörsfakturor Hörbys VA-kollektiv

- Gransknings- och beslutsattesteras inom Mittskåne Vatten. Vid attestering och kontering sker bedömning om det är en investeringsfaktura eller driftfaktura.
- Driftfakturor redovisas som Leverantörsskulder (innan betalning), Kassa (vid betalning) samt konto för Kostnader med tilläggande kodning för VA-kollektiv Hörby (73*) och att det är en driftfaktura (XX*).
- Investeringsfakturor redovisas som Leverantörsskulder (innan betalning), Kassa (vid betalning) samt konto för Kostnader med tilläggande kodning för VA-kollektiv Hörby (73*), att det är en investeringsfaktura (XX*) och ett investeringsprojektnummer (samma eller synkat med Hörby kommuns investeringsprojektnummer).

F: Fakturering Drift och Investering

Fakturering från Mittskåne Vatten till Hörby: Drift

- Månadsvis fakturering sker enligt schablon (1/12 av budget)
- Gemensamma kostnader delas upp på kommgemensamma och förvaltningsgemensamma och fördelas därefter på VA-kollektiven (Höör och Hörby).

- Mittskåne Vatten fakturerar Hörby kommun månadsvis för de bokförda driftkostnaderna som avser VA-kollektiv Hörby. Fakturan justeras med avseende på förskottsfaktureringen ovan.

Fakturering från Mittskåne Vatten till Hörby: Investering

- Månadsvis fakturering sker enligt prognostiserade behov/aktuella genomförandeplaner.
- Mittskåne Vatten fakturerar Hörby kommun månadsvis för de bokförda investeringsutgifterna som avser VA-kollektiv Hörby. Av fakturan framgår att det den avser investeringsprojekt samt vilka projektnummer utgifterna avser/fördelas på.
- Efter avslutat projekt upprättas en slutfaktura samt en slutredovisning genom en avslutningsblanket. Av avslutningsblanketten framgår budget, faktisk utgift, komponentindelning, avskrivningstider, uppgifter om identifiering (märkning, placering etc.). Till avslutningsblanketten bifogas alla underlag till investeringen som specificerar investeringsutgiften/anskaffningsvärdet (sammanställning av nerlagd tid, leverantörsfakturor m.m.).

OBS ovan upplägg kräver mycket god investeringsplanering och prognostisering från Mittskåne Vattens sida. Detta för att likviditetsbehoven ska kan planeras i båda kommuner.

Redovisning i Hörby avseende Drift och Investering

- Gransknings- och beslutsattesteras inom ekonomiavdelningen, Hörby kommun.
- Driftfakturor från Mittskåne Vatten redovisas som Leverantörsskulder (innan betalning), Kassa (vid betalning) samt konto för Kostnader med kodning för slag av driftkostnad.
- Investeringsfakturor Mittskåne Vatten redovisas som Leverantörsskulder (innan betalning), Kassa (vid betalning) samt konto för Pågående investering. Aktivering sker vid ibruktagande och i anslutning till att avslutningsblanketten erhålles från Mittskåne Vatten.

MOMS

- Höörs kommun redovisar inte MOMS för VA-avgifter som avser Hörby VA-kollektiv.
- Höörs kommun redovisar ingående MOMS för erhållna leverantörsfakturor som avser Hörby VA-kollektiv och utgående MOMS för vidare fakturering som avser Hörby VA-kollektiv. Nettomoms=0.
- Hörby kommun redovisar utgående MOMS för VA-avgifter som avser Hörby VA-kollektiv.
- Hörby kommun redovisar ingående MOMS för leverantörsfakturor från Mittskåne Vatten som avser Hörby VA-kollektiv.